

Regionkontoret
Social hållbarhet
Eva Jadeling
Nämndtjänsteman

Lokala nämnden Laholm

Kunskapsunderlag inför mål och budget 2021

Förslag till beslut

Laholmsnämnden beslutar att:

- Godkänna föreslaget fokusområde för lokala nämnders gemensamma kunskapsunderlag inför mål och budget 2021
- Anteckna den lämnade informationen till protokollet

Sammanfattning

Lokala nämnder har ett uppdrag från regionstyrelsen att bidra med ett gemensamt kunskapsunderlag i mål och budgetarbetet. Utgångspunkten i kunskapsunderlaget ska vara de behov och samhällsutmaningar som lokala nämnder gemensamt identifierar inom ramen för sitt uppdrag. De senaste årens kunskapsunderlag har fokuserat på frågan om ungas psykiska hälsa utifrån olika perspektiv. Bakgrunden till det har varit de många signalerna om en ökande psykisk ohälsa hos målgruppen. Inför mål och budget 2020 valde nämnderna att undersöka kopplingen mellan mångbesökare i närsjukvården och psykosociala faktorer under barn- och ungdomsåren. Resultatet av den forsknings- och kunskapsöversikt som genomfördes visade på en stark koppling mellan tidiga uppväxtvillkor och mångbesökare i närsjukvården. Parallellt med forsknings- och kunskapsöversikten påbörjades också ett arbete med en fördjupad analys med utgångspunkt i Region Hallands olika datalager. Den fördjupade analysen genererade ett antal intressanta frågor och fynd att arbeta vidare med. När länspresidiet sammanträdde i januari diskuterades fokusområde för kunskapsunderlaget inför mål och budget 2021. Länspresidiet enades om att föreslå att fortsätta arbetet med den fördjupade analysen och genom det utforska vad frågan om ungas psykiska ohälsa innebär i Region Hallands hälso- och sjukvårdssystem.

Bakgrund

Lokala nämnder har i uppdrag från regionstyrelsen att bidra med ett gemensamt kunskapsunderlag i mål och budgetarbetet. Kunskapsunderlaget ska spegla de gemensamma behov som lokala nämnder identifierar i sitt arbete för en ökad social hållbarhet och en jämlik hälsa. Utgångspunkten i underlaget är att identifiera behov och samhällsutmaningar där samhällets olika aktörer kan arbeta tidigt förebyggande både tillsammans och enskilt. Arbetet följer den centrala budget processen vilket innebär att det underlag som arbetas fram under verksamhetsåret 2019 är ett inspel till mål och budget 2021.

Kunskapsunderlag inför mål och budget 2019

Utgångspunkten i lokala nämnders kunskapsunderlag inför mål och budget 2019 var de många nationella rapporterna, studierna och befolkningsundersökningarna från bland andra Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten och Sveriges kommuner och landsting (SKL) som signalerade en psykisk ohälsa hos unga. För att öka förståelsen för ungas livsvillkor och psykiska hälsa i Halland, samt bidra med kunskap om vad Region Halland och andra samhällsaktörer kan göra för att fler unga ska må bra, initierade lokala nämnder 2017 ett gemensamt dialogarbete.

Tillsammans genomförde lokala nämnder 63 dialoger med verksamheter och träffade 284 ungdomar. Arbetet resulterade i rapporten *Unga och unga vuxnas livsvillkor och psykiska hälsa* (se bilaga) som lämnades över till regionstyrelsen. Rapporten lade även grunden till arbetet med lokala nämnders kunskapsunderlag inför mål och budget 2020.

Kunskapsunderlag inför mål och budget 2020

Inför arbetet med 2018 års kunskapsunderlag beslutade lokala nämnder att fortsätta belysa frågan om ungas psykiska hälsa. Syftet med kunskapsunderlaget var att undersöka kopplingen mellan mångbesökare i närsjukvården och psykosociala faktorer under barn och ungdomsåren. Genom kunskapsunderlaget ville lokala nämnder belysa hur ett tidigt förebyggande arbete för en ökad psykisk hälsa också kan bidra till att minska inflödet av mångbesökare i närsjukvården. En genomlysning av nationell och internationell kunskap och forskning genomfördes som sammanställdes i rapporten *Sambandet mellan mångbesökare och psykosociala faktorer under barn och ungdomsåren* (se bilaga). Rapporten lämnades över till regionstyrelsen som inspel till mål och budget 2020.

Parallellt med forsknings- och kunskapsöversikten påbörjades en fördjupad analys av det data som finns tillgängligt genom Region Hallands olika datalager. Genom datalagren ges en unik möjlighet att undersöka och förstå hur den psykiska ohälsan påverkar Region Hallands hälso- och sjukvårdssystem. Datalagren kan även öka förståelsen för sambanden mellan antalet besök inom närsjukvården och en bakomliggande psykisk ohälsa.

Resultatet av de båda parallella processerna visar att det finns en tydlig koppling mellan mångbesökare (som inte lider av en svår eller kronisk sjukdom) och en bakomliggande psykisk ohälsa. Resultatet av den fördjupade analysen visar även att den ökning av psykisk ohälsa som syns i Socialstyrelsens nationella statistik även syns inom Region Halland och att ökningen främst gäller depression och ångest. Den

fördjupade analysen visade på ett flertal intressanta fynd att fortsätta utforska (se bilaga).

Kunskapsunderlag inför mål och budget 2021

Länspresidiet har diskuterat processen för lokala nämnders gemensamma inspel till mål och budget 2021 och föreslår att det fortsatta arbetet tar sin utgångspunkt i den redan påbörjade fördjupade analysen om psykisk ohälsa som bakomliggande faktor för mängden besök inom närsjukvården. Underlaget bör fokusera på att öka förståelsen för hur frågan om psykisk ohälsa påverkar Region Hallands hälso- och sjukvårdssystem och vad samhällets aktörer kan göra tidigt för att främja psykisk hälsa. Både tillsammans och i den egna organisationen.

Resultat av de tidiga analyserna

De tidiga analyserna visar att psykiatriska diagnoser (främst depression och ångest) förekommer i hög grad hos de som är mångbesökare inom närsjukvården. Analysen visar även att de patienter som senare får en psykiatrisk diagnos har många besök redan fyra år innan diagnosen sätts. Det fortsatta arbetet med den fördjupade analysen kan ge ytterligare förståelse för de samband som den tidiga analysen visat.

Utgångspunkter i den fortsatta analysen:

- Ytterligare analys av sökmönster innan diagnos
- Identifiera vad som karaktäriserar de behovsgrupper som växer fram genom analysen
- Kostnaderna för psykisk ohälsa i Region Hallands hälso- och sjukvårdssystem

Parallellt med den fördjupade analysen framkom det vid länspresidiet en önskan om att komplettera kunskapsunderlaget med ett tidigt förebyggande perspektiv på suicid. Arbetsgruppen kommer att genomföra en litteratur- och forskningsöversikt med fokus på bakomliggande faktorer och samtidigt undersöka det nationella och regionala nuläget med utgångspunkt i befintlig statistik.

Ett undersökande arbetssätt

Ett undersökande arbetssätt innebär i det här fallet att arbetet utgår från de satta frågeställningarna men kan även generera ytterligare frågeställningar och ny kunskap under analysprocessens gång. Arbetssättet skapar goda förutsättningar att få fram kunskap om de verkliga behoven men innebär också att det i förväg är svårt att exakt precisera vilken kunskap och vilka behov som kunskapsunderlaget i slutändan kommer att belysa.

Arbetsprocess och tidsplan

Avdelningen för Social hållbarhet samordnar arbetsprocessen. Arbetet sker även i samarbete med representanter från närsjukvården, barn- och ungdomspsykiatri, analysavdelningen, forskning och utveckling samt IT.

Januari	Länspresidiet diskuterar arbetsprocess och fokusområde.
Februari	Diskussion om arbetssätt på avdelningen.
Mars	Länspresidiets förslag går till samtliga nämnder för beslut
Mars-september	Arbete med fördjupad analys och forskningsöversikt
Oktober	Avstämning i samtliga nämnder
November	Förslag till kunskapsunderlag presenteras till nämnderna för godkännande
December	Kunskapsunderlaget lämnas över till regionstyrelsens utskott

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Arbetet finansieras inom ramen för redan beslutad budget.

Regionkontoret

Jörgen Preuss
Regiondirektör

Eva Jadeling
Nämndtjänsteman

Bilaga:

Kunskapsunderlag – Sambandet mellan mångbesökare och psykosociala faktorer under barn- och ungdomsåren (Inspel till mål och budget 2020)

Beslutet ska skickas till

Beslutet ska inte skickas vidare.